

گفت و گو بارضا کشاورز، کارگردان فیلم «باغ کیانوش» فیلمسازی برای کودک و نوجوان راه نجات سینمای ایران

نوجوان ما
خیلی وقت است
که با سینمای ایران
خدا حافظی کرده
است، دلبلش هم
همان طور که اشاره
کردم، به فقر تولید
فیلم های خوب در
این زمینه برمی گردد.
آنچه مسلم است
این که برای تثبیت
جایگاه سینمای
نوجوان، نیازمند
ریل گذاری هستیم تا
مخاطب هدف با این
نوع از سینما
آشتی کند

مقوله اقتباس در سینما در حالی از اهمیت ویژه ای برخوردار است که به نظر می رسد مسأله در قیاس با کشورهای دیگر در این سال ها، کمتر به ساخت آثار سینمایی به خصوص در حوزه کودک و نوجوان توجه داشته ایم، چطور شد که شما تصمیم گرفتید فیلمی بر اساس چنین رمانی بسازید؟

در سال های گذشته، شاهد تولیدات بیشتری در ژانر سینمای کودک و نوجوان بوده ایم، فیلم هایی که بخشی از موفقیت خود را مرهون اقتباس از آثار داستانی خوب بودند. در واقع تا چند سال پیش به اقتباس در این نوع سینما به شکل جدی نگاه می شد و حتی خاطریم هست که سیمرغ اقتباس هم داشتیم، ولی امروز دیگر این طور نیست و بحث اقتباس در سینمای کودک و نوجوان کمرنگ شده است. مسیر اقتباس «باغ کیانوش» برای من به این شکل بود که وقتی کتاب را خواندم متوجه شدم به دلیل ویژگی های فرامتنی که دارد می تواند به خوبی دستمایه ساخت یک فیلم قرار بگیرد.

ضمن این که متوجه شدم این کتاب مخاطبان خود را به وجد آورده و نزد نوجوانان پرطرفدار بوده است. تمام این ها به من ذهنیت داد تا به سمت اقتباس سینمایی این اثر بروم. از همه مهم تر این که «باغ کیانوش» بر اساس واقعیت نوشته شده است و در مجموع این قدر ظرفیت داشت که بعد از آن که تصمیم گرفتم فیلمی بر این اساس بسازم، حول محور آن، کاراکترهای دیگری را هم اضافه کردم. شاید برایتان جالب باشد اگر بگویم ما تا زمان پس تولید، هم چنان در حال باز نویسی و اضافه کردن نریشن بودیم، شاید به این خاطر که وقتی داریم فیلمی برای مخاطب نوجوان می سازیم، باید دائم متن را در آن واحد تغییر دهیم.

به هنگام ساخت این فیلم چقدر به متن اصلی کتاب وفادار بودید؟

به هسته مرکزی کتاب به شدت وفادار بوده ام ولی نه آن طور که بخواهم نعل به نعل به اقتباس آن بپردازم، می توانم بگویم ساخت این فیلم چیزی بین برداشت آزاد و وفادارانه بوده است. زمانی که من کتاب «باغ کیانوش» را خواندم به این خط داستانی رسیدم که تعدادی بچه در دهه شصت زمانی که همه اهالی روستا در عروسی هستند، می خواهند به باغ مرموز کیانوش دستبرد بزنند.

زمانی که آنها وارد باغ می شوند یک خلبان عراقی نیز همانجا ایجت می کند. این موقعیت که بر اساس واقعیت است به قدری برایم جذاب بود که متوجه شدم حول محور آن می توان کلی ایده پردازی کرد. تقریباً مرحله نگارش فیلمنامه این کار تا پایان پس تولید نیز ادامه داشت. در واقع ما هر روز سر ضبط باز نویسی فیلمنامه داشتیم و در پس تولید نیز برخی دیالوگ ها و نریشن ها تغییر می کرد.

فیلم سینمایی «باغ کیانوش» از جمله آثار اقتباسی سینمای ایران است که از کتابی با همین عنوان نوشته

آزاده صالحی

علی اصغر عزتی پاک برای گروه سنی نوجوان ساخته شده است. این فیلم معمایی نخستین بار سال گذشته در چهل و دومین جشنواره فیلم فجر رونمایی شد و تحسین مخاطبان و منتقدان سینما را به همراه داشت. در خلاصه داستان «باغ کیانوش» که مخاطبان را به دنیای مرموز و پرچالش نوجوانی دعوت می کند، آمده است: «روز عروسی در روستا، خبر عجیبی به گوش بچه ها می رسد؛ در باغ کیانوش، درختانی شبیه به موز دیده شده است. بچه ها تصمیم می گیرند برای به دست آوردن آن، با یکدیگر مسابقه بدهند، غافل از اینکه باغ نفرین شده کیانوش، تله ای بزرگ تر برای آنها پهن کرده است...»

به بهانه اکران این روزهای فیلم در سینماهای کشور با کشاورز درباره جایگاه فعلی سینمای کودک و نوجوان و موضوع اقتباس در سینما به گفت و گو نشستیم.